

Den kulturelle skolesekken i Vefsn kommune 2012 - 2016

Fra forestillingen «Hunger», TinkerTing og Pickled Image (Nor/Eng)
i samarbeid med Figurteateret i Nordland. Foto: Figurteateret i Nordland

Den kulturelle skolesekken

Den kulturelle skulesekken er ei nasjonal satsing der kultur- og opplæringssektoren samarbeider om å medverke til at elevar i skulen får oppleve, kan gjere seg kjende med og utvikle forståing for profesjonelle kunst- og kulturuttrykk av alle slag.

Måla for Den kulturelle skulesekken skal vere:

- å medverke til at elevar i skulen får eit profesjonelt kunst- og kulturtilbod
- å leggje til rette for at elevar i skulen lettare skal få tilgang til, gjere seg kjende med og utvikle forståing for kunst- og kulturuttrykk av alle slag
- å medverke til å utvikle ei heilskapleg innlemming av kunstnarlege og kulturelle uttrykk i realiseringa av skulen sine læringsmål.

Stortingsmelding 8 (2007-2008): Kulturell skulesekk for framtida.

Vedtatt av Vefsn kommunestyre 20.06.2012, k-styresak 123/12.

INNLEDNING

I Stortingsmelding 8 Kulturell skulesekk heter det:

Den kulturelle skulesekken skal utformast og uavlateleg vurderast ut frå eit sett med prinsipp for ordninga:

Varig ordning: Den kulturelle skulesekken skal vere ei varig ordning for elevar i skulen.

For alle elevar: Den kulturelle skulesekken skal femne om alle elevar i grunnskulen og den vidaregåande opplæringa, uavhengig av kva skule dei går på og kva økonomisk, sosial, etnisk og religiøs bakgrunn dei har.

Realisere mål i læreplanverket: Innhaldet i kunst- og kulturtilboda i Den kulturelle skulesekken skal medverke til å realisere skulen sine mål slik dei kjem til uttrykk i den generelle delen i læreplanverket og i dei ulike læreplanane.

Høg kvalitet: Elevane skal møte profesjonelle kunst- og kulturtilbod med høg kunstnarleg kvalitet.

Kulturelt mangfald: Den kulturelle skulesekken skal omfatte ulike kunst- og kulturuttrykk med røter i eit mangfald av kulturar og frå ulike tidsperiodar.

Breidde: Både musikk, scenekunst, visuell kunst, film, litteratur og kulturarv skal vere representerte i Den kulturelle skulesekken. Det skal vere variasjon i formidlingsmåtane.

Regularitet: Elevane skal sikrast eit regelmessig tilbod på alle klassetrinn.

Samarbeid kultur–skule: Arbeidet med Den kulturelle skulesekken skal skje i eit godt samarbeid mellom kultur- og opplæringssektoren på alle nivå. Det skal sikrast god forankring og tid til planlegging i skulen.

Rollefordeling kultur–skule: Opplæringssektoren har ansvaret for å leggje føre- og etterarbeid pedagogisk til rette for elevane, medan kultursektoren har ansvaret for kulturinnhaldet i Den kulturelle skulesekken og for å informere om innhaldet i god tid.

Lokal forankring og eigarskap: Den kulturelle skulesekken må forankrast lokalt, i den enkelte skulen, kommunen og fylket. Dette sikrar lokal entusiasme og gjev rom for mange lokale variantar, slik at alle skal kunne kjenne eigarskap til Den kulturelle skulesekken.

TIDSREISE: «Tidsreise på tunet», Vefsn Museum. Foto: Vefsn Museum.

Det fremste mål for utdanning er utvikling

Fra kunnskapsløftet

MÅL FOR DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN I VEFNSN

Vefsn kommunes overordnede mål

Hovedmål: Kultur (fra kommunedelplan kultur 2003-2006)

Kommunen skal legge til rette for et aktivt kulturliv, og et kulturtilbud preget av mangfold og kvalitet som et vesentlig bidrag til læring, utvikling av identitet, tilhørighet og trivsel i lokalsamfunnet.

Kultur er sosialisering inn i samfunnet, læring og formidling av tradisjoner, normer og regler. Kulturell aktivitet gir det enkelte menneske – ung og gammel – evne til å lære skjønnhet, medmenneskelighet og respekt. Personlige erfaringer og fellesopplevelser vil medføre ønske om å utvikle egne ferdigheter og evner, ikke bare innenfor det kulturelle område, men også som stimulans for total læring. For at kulturtilbudet både skal kunne nyttes som mål og middel, må det være preget av mangfold og god kvalitet.

Det skal arbeides aktivt i forhold til ivaretagelse og videreutvikling av den lokale og nasjonale kulturarv.

Delmål: Egenaktivitet/opplevelser

Kommunen skal legge til rette for kulturell egenaktivitet og kunstopplevelse, fysisk aktivitet og naturopplevelse på bredest mulig basis.

Delmål: Barn/ungdom

Kommunen skal sikre at barn/ungdom får et grunnlag for å utvikling av varige positive interesser, samtidig som de etablerer en positiv tilknytning til og identitet i forhold til Vefsn.

Norske barnesanger på sørdsamisk:

Konsert for 1.-3.trinn i Vefsn.

Grunnlaget for et aktivt og varig kulturengasjement legges i barndommen....

Det må erkjennes at det finnes en egen barne- og ungdomskultur.

Utviklingen av kulturtilbud til barn og ungdom må være preget av respekt for den særegne barne- og ungdomskulturen. Deres kulturengasjement og deltagelse må skje på deres egne, og ikke på voksne lederes, premisser.

Den kulturelle skolesekken i Vefsn

Hovedmål:

Den kulturelle skolesekken skal;

- *sikre alle grunnskoleelever i Vefsn kommune et profesjonelt kulturtilbud i møte med profesjonelle kunstnere og kulturarbeidere.*
- *gjøre våre barn og unge stolte av sin egen kulturarv gjennom god lokalkunnskap knyttet til kommunens historie og det estetiske miljø.*
- *gjøre kjent og formidle det kulturelle mangfoldet i samfunnet gjennom ulike etniske kulturuttrykk. Sørsamisk kultur skal være representert.*
- *sikre god samhandling mellom kultur- og opplæringssektoren i kommunen med tanke på å gi alle barn og unge profesjonelle kunstopplevelser samt kulturell egenaktivitet.*

Delmål:

1. *Utnytte de muligheter som ligger i våre lokale kunst- og kulturinstitusjoner.*
2. *Utvikle lokalbaserte undervisningsopplegg knyttet til kunst- og kulturinstitusjonene.*
3. *Etablere møtepunkt mellom grunnskoleelever og profesjonelle kunstnere.*
4. *Etablere permanente tiltak som konserter/teaterbesøk/skolekino osv.*
5. *Utvikle kunstneriske tilbud som ivaretar kulturelt mangfold både mht uttrykk og utøvere.*

TIDSREISE: «Tidsreise på tunet», Vefsn museum. Foto: Vefsn museum.

***Barn er de levende budskap vi sender
til en tid vi selv ikke skal få oppleve***

Fra Vefsn kommunes overordnede mål for kultur

RAMMER FOR HANDLINGSPLANEN

Organisering

Den kulturelle skolesekken i Vefsn ledes av ei styringsgruppe bestående av;

Barnetrinnet, undervisningsinspektør Jorunn Pedersen, leder
Ungdomstrinnet, rektor Torbjørn Os
Helgeland Museum, Katrine Remmen
Dks koordinator, Rolf Erik Sørensen

Styringsgruppa er ansvarlig for å følge opp Vefsn kommunes Dks plan 2008 – 2012.
Styringsgruppa vil foreta vurdering av og eventuelle endringer i planen underveis, samt ha ansvar for at planens tiltaksdel gjennomføres.
Den daglige driften av Dks Vefsn er lagt under Kultursenteret.
DKS koordinator innkaller to ganger pr. år til møte med styringsgruppen. I tillegg møter med kulturkontakt på den enkelte skole, samt relevante samarbeidspartnere ved behov.

Profesjonelle samarbeidspartnere

For å realisere målene i Den kulturelle skolesekken i Vefsn er det avgjørende at det trekkes inn lokal og ekstern kompetanse, blant andre gjennom;

- Vefsn kulturskole
- Lokale kunstnere
- Mosjøen kunstforening
- Vefsn bibliotek
- Mosjøen kino
- Vefsn museum/Helgeland museum
- VefsnEnsemblet
- Bygdebokkontoret
- Sceneinstruktørordningen
- Sørsamisk teater
- Nordland teater
- Riksteateret
- Rikskonsertene
- Nord-Norsk Kunstnersentrum
- SKINN (Samorganisasjonen for Kunstformidling i Nord-Norge)
- Nord-Norsk forfatterlag

Kompetansebehov

Det er behov for en større grad av fokus på kompetanseheving av både lærere og andre aktører innen Dks. Skolene anmodes om å benytte de kompetansehevende tilbud som kommer fra Universitetet i Nordland og Høgskolen i Nesna.

Det vil likevel være viktig at kompetanseheving innenfor dette fagfeltet også prioriteres gjennom de lokale kompetansehevingsplanene som oppvekst- og kultursektoren, samt RKK Vefsn utarbeider.

Ressurser

Dks i Vefsn vil hente sine ressurser til gjennomføring fra blant annet:

- Dks tilskudd Nordland fylkeskommune
- Forestillinger/utstillinger/verksted i regi av Dks i Nordland.
- Oppvekst- og kultursektorens egne budsjett
- Eksterne samarbeidspartnere

Igangsettingen av tiltakene i Dks i Vefsn vil stå i forhold til de ressurser som til en hver tid stilles til disposisjon.

TILTAK

1. Formidling av kunstproduksjoner

I regi av Den kulturelle skolesekken i Nordland vil det på fylkesnivå utarbeides en rekke ulike kulturproduksjoner. I tillegg vil det produseres en rekke lokale tiltak.

Det er et mål at alle elever i Vefsn kommune hvert år skal få et tilbud om:

- Et teaterbesøk
- En kinoforestilling
- En konsert
- En kunstutstilling

Ansvar: Dks koordinator

2. Kulturskolen (musikk/dans/drama/bilde)

Mål: Å videreutvikle samarbeidet mellom kultur- og grunnskolen.

Hver grunnskole har, i samarbeid med kulturskolen, ansvar for ei forestilling som vises for andre elever i kommunen. Det settes opp en rulleringsplan mellom skolene.

Hver skole vil da hvert sjette år få ansvaret for ei forestilling, mens kulturskolen hvert år vil være den sentrale ressursen mht profesjonell kompetanse som går inn og virker i skolen.

Rulleringsplan

- 2012/13: Granmoen Oppvekstsenter
- 2013/14: Kippermoen Skole
- 2014/15: Kulstad Oppvekstsenter
- 2015/16: Olderskog Oppvekstsenter
- 2016/17: Elsfjord Oppvekstsenter
- 2017/18: Mosjøen Oppvekstsenter

Ansvar: Det aktuelle oppvekstsenter i samarbeid med Vefsn kulturskole, ved rektor.eret.

Dato for gjennomføring av prosjektet avklares tidlig slik at både Vefsn kulturskole og det enkelte oppvekstsenteret kan tilpasse dette sine årsplaner.

3. Vefsn bibliotek

Mål: I løpet av grunnskolen skal alle elever i Vefsn kommune møte ulike forfattere, både på små-, mellom- og ungdomstrinnet.

Det utarbeides en plan for samarbeidet mellom grunnskolen/skolebibliotekene og Vefsn bibliotek. Planen strekker seg fra 1-10.klassetrinn.

I denne planen pekes det på hvilke klassetrinn forfatterbesøk gjøres obligatorisk.

Planen rulleres årlig.

Ansvar:

Utarbeidelse av plan: Dks koordinator, Vefsn bibliotek v/ biblioteksjefen.

Gjennomføring av tiltak: Dks koordinator i samarbeid med den enkelte skole og Vefsn bibliotek.

Fra utstillingen «Du ber om mit fotografi» av Ellisif Wessel (1865-1949), vist på Vefsn bibliotek 2009.

4. Film

Mål: Alle elever i Vefsn skal få tilbud om minst en skolekinoforestilling i løpet av skoleåret. Det arrangeres to skolefilmuker i løpet av året; Vårhalvåret for 1. – 7.klassetrinn. Her vil også barnehagene få tilbud om å delta. Høsthalvåret for 8. – 10.klassetrinn. Filmuka arrangeres i samarbeid med de videregående skolene i Vefsn.

Mål: Alle elever skal gis innblikk i hvordan film skapes og hvordan film kan brukes i formidling. Særsilt interesserte elever skal gir mulighet til å delta i produksjon av enkle filmproduksjoner.

Det knyttes kontakt med det profesjonelle filmmiljø i Mosjøen for å få dette miljøet engasjert i utarbeidelse og gjennomføring av plan for opplegg og tiltak for å nå dette målet.

Ansvar: Dks koordinator.

5. Helgeland Museum, avd. Vefsn

Mål: Alle grunnskoleelever skal bli kjent med Helgeland Museum i Vefsn og vår lokale historie blant annet gjennom aktiviteter i regi av museet.

1. Det utarbeides en veiviser for samarbeidet mellom grunnskolen og Helgeland Museum, Vefsn. Denne veiviseren skal inneholde tema/emneopplegg for undervisning

fra 1-10. klassetrinn. Fire emner/undervisningsopplegg gjøres obligatoriske gjennom det 10-årige skoleløpet. To undervisningsopplegg for småtrinn, et for mellomtrinn og et for ungdomstrinnet.

TIDSREISE: «Tidsreise på tunet», Vefsn Museum. Foto: Vefsn Museum.

Ansvar: Den enkelte skole i samarbeid med Helgeland Museum, Vefsn.
Utarbeidelse av plan: Helgeland Museum, Vefsn i samarbeid med Dks-koordinator og kulturkontaktene i skolen. Gjennomføres fra skoleåret 2012 - 2013.

2. Det utarbeides en årsplan for samarbeid mellom grunnskolen og Helgeland Museum, Vefsn. Årsplanen skal inneholde en oversikt mht årets planlagte DKS aktiviteter i regi av Helgeland Museum, Vefsn.

Ansvar: Dks koordinator i samarbeid med formidlingsleder ved Helgeland Museum, Vefsn. Gjennomføres fra skoleåret 2012 - 2013.

6. VefsnEnsemblet

Mål: Alle elever i Vefsn skal bli kjent med VefsnEnsemblet gjennom aktiviteter og konserter i regi av ensemblet i løpet av grunnskolen.

7. Kunstverksted

Mål: Alle elever i Vefsn skal delta på minst et kunstverksted i løpet av grunnskolen.

Det er et mål at minimum to oppvekstsenter hvert år skal gjennomføre kunstverksteder der lokale, samt nasjonale profesjonelle kunstnere går inn og arbeider sammen

med elever og lærere.

Kunstverkstedene kan gå inn som en del av oppvekstsenterets egne større satsninger, som for eksempel; Kunstuka på Kulstad, Kveko på Kippermoen.

Ansvar: Dks koordinator i samarbeid med den enkelte skole.

Moderne dans: Fra forestillingen «Inside», Basic Movements Dance Company, vist for ungdomsskoleelever i Vefsn vinteren 2012.

8. Samarbeid med barnehagene

Mål: Gi barn i barnehagene profesjonelle kulturtilbud.

Det er et mål for Vefsn kommune at barnehagene på sikt skal tilknyttes Dks på lik linje med grunnskolen. Barnehagene i Vefsn får tilbud om aktiviteter i tilknytning til Dks i den utstrekning det er kapasitet samt egne midler avsatt til dette formålet.

9. Samarbeid med videregående skoler

Mål: Utvikle felles Dks tiltak til det beste for alle elever i grunn- og den videregående skolen i Vefsn.

Fra og med skoleåret 2009 vil også den videregående skolen i Vefsn motta Dks tilbud fra Nordland fylkeskommune. Dks i Vefsn vil samarbeide med vgs om å videreutvikle tilbudene, samt å i gangsette nye tiltak for alle elever i Vefsn kommune.

Ansvar: Dks koordinator i samarbeid med den videregående skolen i Vefsn.

10. Samarbeid på tvers av kommunegrenser

Mål: Sette Dks inn i et større regionalt perspektiv, samt trekke veksler på hverandres muligheter og erfaringer.

Det søkes samarbeid med våre nabokommuner innenfor ulike områder, som kulturmønstringer, utstillinger og forestillinger.

Helgeland Kulturforum, Helgeland museum og andre regioninstanser vil kunne være nyttige samarbeidspartnere.

Ansvar: Dks koordinator Vefsn i samarbeid med nabokommunenenes Dks ansvarlige.

Barnesanger på sørsamisk: Fra konserten med Charlotta Kappfjell.

11. Samarbeid med det kirkemusikalske miljø

Den norske kirke er med som samarbeidspartner i DKS. Det er derfor naturlig å ha et tett lokalt samarbeid med kantor om kirkemusikalske tilbud til skolene. Dette kan være rene orgelkonserter, eller konserter med andre instrumenter i tillegg. Kirkerommet er et godt konsertlokale, og må brukes når det gis anledning.

Ansvar: DKS-koordinator i samarbeid med kirkemusikalsk leder.

12. Nye kunstneriske uttrykksformer

Nye kunstneriske uttrykksformer og kreative næringer er en stadig viktigere del av det kulturelle helhetsbilde. Bl.a. design, web design og ulike animasjonsteknikker er et fremtidsområde for utvikling av kreativitet og skapertrang.

Det knyttes kontakt med Mosjøen vVideregående skole, studiested Kippermoen, MON KF og profesjonelle miljøer innen ulike områder for å utforme en plan for hvordan disse nye kunstneriske uttrykksformer og kreativ næringsutøvelse kan brukes i "Den kulturelle skolesekken".

SPELMENNENE

<i>Stillsleg kom dei</i>	<i>ut i håret, sat</i>
<i>Sat skyming</i>	<i>ihopkrøkte mot tømmerveggen</i>
<i>mumlande om jorda</i>	<i>både sterke og veike i vinden</i>
<i>og tida sin gang</i>	
<i>Vi små søkte golvet</i>	<i>som stilna når bogane stansa</i>
<i>der mørkret var størst</i>	<i>stova vart knirk i stolar:</i>
<i>skapte vi oss eigne rom</i>	<i>soger om slåttar og spelmenn –</i>
<i>venta i spaning</i>	<i>- til bogane jaga att</i>
<i>Korfor drygde dei slik?</i>	<i>huset ikkje var hus lenger</i>
<i>Ein stad i dette bilete</i>	<i>men livet</i>
<i>- alt utydeleg -</i>	<i>bortanfor kvardagens</i>
<i>Sprang felebommane opp:</i>	<i>rop på musklar og brød</i>
	<i>---</i>
<i>”Ein Ivar-slått!”</i>	<i>Vi ville ikkje sove</i>
<i>”Du segunere”</i>	<i>seinkvelds,</i>
<i>Knepping: ”-Nei fengran</i>	<i>låg framfor gluggen i golvet</i>
<i>e stiv som bokkhåinn”</i>	<i>på loftet</i>
<i>Bogedrag – SPEL!</i>	<i>følgde med</i>
<i>Den vesle stova</i>	<i>på bårer av musikk</i>
<i>eit fang av mjukt og herleg-vilt</i>	<i>medan føter takta</i>
<i>inntil kvarandre</i>	<i>som store hjarte i mørkret.</i>
<i>stråla kald etter ryggen</i>	
	Fra diktsamlingen ”Slipesteinen” av Audun Nilsskog. 1986.

